

Ulu Önderi minnetle andık

Cumhuriyet'in kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ölümünün 65. yıl dönümünde Erzurum'da törenlerle anıldı.

Atatürk Üniversitesi Gençlik Anıtı'nda başlayan anma törenleri Kültür Merkezi Salonu'nda devam etti. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'yla başlayan törende konuşan Atatürk İlke ve İlkeleri Enstitüsü Müdür Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Yavuz Özdemir, Atatürk'ü sevmenin, O'nun fikirlerine ve yaptıklarına sahip çıkmakla olacağını kaydetti. Haşim İşcan İlköğretim Okulu öğrencilerinin sunduğu oratoryo ve sinevizyonun ardından, Türk Silahlı Kuvvetleri adına Kurmay Yarbay İhsan Yavuzoğlu bir konuşma yaptı. Tören, askeri bandonun Ata'nın sevdiği

şarkı ve türkileri seslendirmesiyle sona erdi. Anma törenleri çerçevesinde, Resim Heykel Müzesi'nde 'Atatürk' konulu resim sergisi düzenlendi.

Şehirde düzenlenen anma törenleriye Havuzbaşı'ndaki Atatürk Anıtı önünde yapıldı. Buradaki törene Vali Mustafa Malay, 9. Kolordu Komutanı Korgeneral Şaban Recai Öztürk, Büyükşehir Belediye Başkanı Mahmut Uysuz ile çok sayıda askeri ve sivil erkan katıldı. Anıta çelenk konulmasının ardından siren eşliğinde saygı duruşunda bulunuldu. Erzurum'daki tüm ilk öğretim ve liselerde de anma toplantıları yapıldı ve ulu önder çeşitli yönleriyle anlatıldı./İFHA

Atatürk İletişim

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Aylık Uygulama Gazetesi Kasım-Aralık 2003 Yıl: 3 Sayı: 12-13

Atatürk Üniversiteli bilim adamlarının başarısı

Kuşburnu atıkları ve çekirdeklerinden aktif karbon üretildi

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Kimya Bölümü öğretim üyeleri 1 yılı aşkın süredir yürüttükleri çalışma sonucu kuşburnu atıkları ve çekirdeklerinden aktif karbon üretmeyi başardılar.

Atatürk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Gürses ve ekibinin yürüttüğü bilimsel çalışma sonucu ortaya çıkarılan aktif karbon, özellikle ilaç endüstrisi, organik kimya sentezi ile ilgili prosesler, çevre kirliliği kontrol prosesleri ve filtre düzeneklerinde yaygın olarak kullanılıyor.

AÜ öğretim üyelerinin, içerdikleri zengin vitamin sayesinde birçok hastalığa derman olarak da gösterilen kuşburnundan aktif karbon elde etmeleri önemli bir başarı olarak gösteriliyor.

Kuşburnunun posasından ilaç sanayi, organik kimya ve çevre temizliğinde kullanılan aktif karbon üretmesi bir sanayi malı girdisi olarak önem kazanacak.

Özellikle bitkisel kaynaklı malzemelerden elde edilen aktifleştirilmiş karbon, ilk kez kuşburnundan ve Türk bilimadamları tarafından üretilmiş oldu.

Türkiye'nin birçok bölgesinde bolca bulunan kuşburnundan elde edilen aktif karbonun, diğerlerine göre daha ucuza ve daha az ısı kullanılarak üretilbildiği de deneylerde ortaya çıktı.

Bilim dünyasında ses getirecek

Kuşburnundan aktif karbon üretmeyi başaran Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Kimya Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Gürses, bilim dünyasında ses getirecek çalışmalarının hikayesini şöyle özetledi:

"Bu projede Yrd. Doç. Dr. Semra Karaca, Arş. Görevlileri Çetin Doğan, Remzi Bayrak ve Metin Akyıldız birlikte çalıştık. Atık değerlendirme amacıyla kuşburnu çekirdeklerinden aktif karbon üretmeyi düşündük. Gümüşhane'den örnek aldık. Bu çekirdekleri öğütüp bir takım kimyasal işlemlerden geçirdikten sonra prolez (ısıtma) işlemine tabi tuttuk. Daha sonra bu işlemin optimizasyonunu yaptık. Ve sonuçta yüzey alanı son derece geniş aktif karbonu ürettik."

Kuşburnundan aktif karbon üretilmesinin Türkiye ve dünyada başka bir örneğinin bulun-

madığına dikkat çeken Prof. Gürses, çalışmalarını en kısa sürede uluslararası bilimsel platforma taşıyacaklarını söyledi.

Prof. Dr. Gürses, şöyle devam etti: "Aktif karbon, ilaç endüstrisi, organik kimya sentezi ile ilgili prosesler, çevre kirliliği kontrol prosesleri ve filtre düzeneklerinde yaygın olarak kullanılıyor. İstenmeyen katı, sıvı, gaz veya çözünmüş maddeler kuşburnundan ürettiğimiz aktif karbon ile rahatlıkla uzaklaştırılabilir."

Gürses, şimdiye kadar Türkiye'ye yurt dışından ithal edilen aktif karbonunun, yaptıkları çalışmadan sonra ihraç edilebileceğine dikkat çekerek, yetkililerden projelerine destek istedi./İFHA

Projenin mimarı... Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Kimya Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Gürses

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Metin Görgüner, "Tıbbi Aciller Sempozyumu"na katılan Dr. John Fowler ile birlikte

Acil tıp uzmanlığının önemi artıyor

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Metin Görgüner, "Hastanelerde acil müdahalenin önemi her geçen gün biraz daha artmaktadır" dedi.

Görgüner, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin düzenlediği Tıbbi Aciller Sempozyumu'nda yaptığı konuşmada acil servislerin her türlü beklenmedik ve ani gelişen tıbbi bir olayda hastaların ilk başvuru yeri olduğunu belirterek, acillerde çalışan hekimlerin, işin aciliyetine göre yetiştirilmelerinin yaşamsal öneme sahip olduğunu söyledi.

ABD'de ilk kez 1972 yılında Cincinnati Üniversitesi'nde acil tıp uzmanlığı programı uygulamaya konulduğunu hatırlatan Görgüner, şöyle konuştu: "Türkiye'de acil tıp uzmanlığı dalı ise, 1992 yılında İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Cincinnati Üniversitesi'nde acil tıp uzmanı olan Dr. John Fowler'ın önderliğinde kuruldu."

Bireylerin çeşitli nedenlerle bozulmuş bulunan tabii dengelerinin tekrar sağlanması için başvurulacak yollar ifade eden ve acil yardımı destekleyen, hastanelerdeki 'reanimasyon' ünitelerine de değinen Prof. Dr. Metin Görgüner, şöyle devam etti: "Günümüz tıp dünyasında reanimasyon her geçen gün biraz daha önem kazanıyor. Bu alanda çok olumlu sonuçlar alınıyor. Örneğin, gelişmiş hastanelerin reanimasyon servislerinde yaşama döndürme olasılığı yüzde 82 gibi çok yüksek bir rakama ulaşmıştır. Bu özellikteki hastanelerin reanimasyon servislerinde her iki hastaya bir hemşire ve her üç hastaya bir doktor düşüyor. Üstelik, bu servislerde görevli sağlık personeli her türlü acil yardım eğitimi ve deneyimiyle donatılmış kişiler."

Acil vakalarda hayatta kalma savaşıyla galip çıkmanın büyük ölçüde ilk müdahalenin hızlı yapılmasına bağlı olduğunu vurgulayan Görgüner, "İşte bu nedenle biz de her yıl gelenekselleştirmeyi düşündüğümüz mezuniyet sonrası eğitim programlarında bu yıl tıbbi aciller konusunu ele aldık." açıklamasını yaptı.

Sempozyumda, Dünya'da ve Türkiye'de acil tıbbın yeri ve önemi, temel ve ileri yaşam desteği, komadaki, travmalı, alerjik reaksiyonlu durumlar, boğulma vakaları, ısınmalar ve sokmalar, yıldırım ve elektrik çarpmaları vs. acil önemdeki konularda uygulanacak tıbbi yaklaşımlar ele alındı. İki gün süren toplantı büyük ilgi gördü./İFHA

Düşünce

TV'de haberin magazinleşmesi!..

Okt. Yaşar Günlü

Yaşar
GÜNLÜ*

Bir kitle iletişim aracı olarak TV'nin toplumsal hayat üzerindeki etkisi gittikçe artmaktadır. TV'nin toplum üzerindeki etkinliğinin en önemli göstergesi de kuşkusuz, haberlerdir.

Günümüzde haberin içeriği ve sunumunda çeşitli bozulmalar olduğunu söyleyebiliriz.

Bu bozulmada öne çıkan en önemli olgu, "magazinleşmek" tir. 1990'lı yıllarda özel TV'lerin yayına başlamasıyla çeşitli magazin haber programları da yayın-

lanmaya başladı.

Bu magazin haberlerinin çok izlenmesinin görülmesi üzerine farklı isimlerle ekranlara taşınan magazin haberlerinin yanında ana haber bültenleri de gittikçe magazinsel özellikler kazanmaya başladı.

TV haberlerinin magazinleşmesinin nedeni TV'nin tecimsel bir araç olmasıdır. Bu nedenle TV haberleri pazarda, "Pazar için" oluşturulur; haberlerin seçimi ve sunumu piyasayı dikkate almak zorundadır.

Matelski'in dediği gibi, "ticarî bir endüstri olan TV, izleyicilerin kişisel kaprislerini doyurmaya yönelik yayın yapar. Çekiciliği olmayan bazı haber öyküleri daha baştan iskontoza çıkarılır. Fazla önemi olmayan diğer bazı öyküler ise popüler oldukları için gündemde kalmayı sürdürür."

Popüler olanın gündemde kalması, haberin müşteri merkezli oluşundan kaynaklanır. Haber verme, müşteri merkezli olunca, haberin esas fonksiyonu olan, "haberdar" etme de yerini pazarda üretilen popüler kültürün ürünlerine bırakmıştır.

Dolayısıyla haber, toplumsal bir işlevi olma yerine ekonomik bir ürün haline dönüştürülmüştür.

TV haber bültenleri birer iş yaptırımına dönüştürülmüştür. Böylesi bir dönüşümde haber programları kuşkusuz bir değer de taşıyabilir, fakat esas olan, haberin satılacak bir ürün haline dönüştürülmesi ve eğlence biçiminde sunulmasıdır.

Örneğin, şişmanlığı çağın bir hastalığı olarak sunan haberlerin görüntülerinde şişmanlar değil, pazara sunulan ürünü kullanarak, incelmış, bikinili bayanlar yer almaktadır!

TV haberlerinin "haberdar" etmeye dönük içeriksizliğinin nedeni, izleyici oranını artırmaya dönük çabalarıdır. İzlenme oranındaki sürekli tırmanışı hedefleyen bu yayıncılık anlayışında haberi çekici kılaacak her türlü unsur sesli ve görüntülü olarak haberin içine yerleştirilmiştir.

Haberi oluşturan malzemeler, sıradan şeylerdir ve abartılı bir biçimde ve uzun süreli, görüntülü ve alt yazılı olarak verilir.

"Haber metinlerinde genellikle dramatizasyon, müzik, moda ve aşırı vurgulanmış cinsellik öğeleri

önemli yer tutar"

TV yayıncılığında haber kavramı önemli bir nitelik yitimine uğramıştır. İzlenme oranına dayalı yayıncılık anlayışı haberleri, gittikçe magazinel hale getirmiştir. Hemen hemen her haber programında ilkbahar yaz krasyonları güzel görünümüne mankenler eşliğinde haber programlarında verilmektedir. Kuşkusuz elbiseler ve moda tasarımcıları değil esas olan, mankenler ve onların cinsellikleridir. Haberlerde magazin'in yoğun olarak kullanımının öncelikle habercilik alanına ve izleyicinin "haberdar" olma hakkına zarar verdiği açıktır. Her bireyin içinde yaşadığı gerçekliklerden (ekonomik, siyasal, toplumsal) etkenlerden, olup bitenden, haberdar olma hakkı ve buna dayalı olarak kendi gerçekliğini bir yere oturtma durumu ortadan kalkmaktadır.

Haberin sulandırılması, magazinel bir söylemle sunumu, gerçeklik ve gerçek dışılıkla verilmesi, gerçek olanla sanal olanın bir birine karıştırılması, birey ve toplum açısından ciddi sorunlar ortaya çıkarmaktadır.

"Vur patlasın çal oynasın!" dünyası çizen televizyon, seyredilmek amacıyla dünyayı, "seyirlik" alanına çevirmiştir. Savaşlar, ölümler, felaketler bile TV ekranından, magazinel bir söylemle verilmeye başlanmış, Bağdat'ın tepesine düşen bombaların yaydığı ışıklar bir havayı fişek gösterisi şeklinde sunulmuştur. Saddam Hüseyin'in yakalanışı görüntüleri de yine aynı şekilde haberin magazinleştirilmesi yoluyla kitlelere sunulmuştur. Bu özellikleriyle magazin söylemine dayalı haber anlayışı, haber bültenlerinin piyasa koşullarına göre oluşturulmuş, popüler kültür ürünlerine eklemlendiğini söyleyebiliriz. Bu tür bir anlayışla oluşturulan haber programları giderek gerçekler dünyasından koparılmakta, daha çok, "seyirlik" olma uğruna, "gerçeğin anlamı" ortadan kalkmaktadır. Bunun yerine, özel TV'lerle temsil edilen egemen sermayenin ön gördüğü bir algı ve yaşam biçiminin kitlelere benimsetilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır.

* Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Elemanı

Yeni bir şehrin arayışı ve inşası!...

Adem Seneman

Bireyin varlığını özgür hissettiği yer kendi mekânıdır. Mekân, kişinin varoluşunda, düşünce-sinde, özel hayatında vazgeçilmez bir öğedir. Mekân kişiyi korur, onu kapsar. Bireyin sıkıntısını giderdiği, derdini dinlediği, bedenini dinlendirdiği ve kendi kendisiyle yüzleştiği yerdir, mekân.

Peki, bireyler için tam olarak mekân nedir, neresidir?

Kuşkusuz ve çoğunlukla bir apartman dairesi!.. Bazen de müstakil bir ev, bir gecekondu; belki bir kaldırım, bir bankamatik veya telefon kulübesi, bir sosyal ortam, ya da bir mabet!

Toplumun mekânı ise şehirlerdir. Latinlerde şehir, özgürlüğün simgesidir. Dağda bayırda yaşayan insanın medenileşmesi içindir, şehir.

Bedevisi, kırsalda yaşayan demek, medeni ise, kentte. Medeniyetler, şehirlerin kucagında doğar, büyür ve ölür. Yani Medine, şehir demek; umranın beşiği!..

Bütün kadim medeniyetler şehirlerin ürünüdür. Şehirler, kültürel arka planlarıyla toplumların hafızasıdır.

Şu an dünyada önemini yitiren bir çok şehir mevcut. İpek yolunun gözdeleleri Buhara, Semerkant, zamanın en büyük liman şehirlerinden birisi olan ve kurucusunun ismiyle anılan İskenderiye, artık eski ihtişamından çok uzaklar. Paris'te eski Paris değil, kuşkusuz!

Tanzimat'la birlikte ülkemizdeki yön ve biçim değiştirmeye başlayan şehirleşme olgusunu, 'Alev ve Beton' kitabında Mustafa Armağan, şöyle anlatır:

"Ahşap ve kerpiçten yapılan evlerin yerine, 1830 yılından sonra sanayi inkılabının etkisiyle her tarafı ahşap evler yapılır. Bu evlerin yapımı birkaç ay gibi kısa bir süre-

de tamamlandığından çok revaçta olur. Ama bu şehirleşmenin olumsuz yönleri sonradan görülür. Yangınlar (alev), bütün şehri yok eder."

Cumhuriyet sonrası şehirleşmede ise, beton ve demirden mamul bir "Apartman İdeolojisi" öne çıkar ve alır başını ta dağ başlarına kadar gider!

Beton, gerçek ve tam bir istilacıdır modern çağda!

Mesken ve kent kültürümüze pek uygun olmayan bu yapılaşmanın asıl yüzü ise, 17 Ağustos depreminde ortaya çıkar; binlerce ölü, yüz binlerce yaralı ve yok olan beton kentler!..

Şehirler; adına, tadına, içeriğine..., milyonlarca insanın canını verdiği bir değerdir aslında. Mekte, Kudüs, İstanbul, Roma... ve en son Bağdat!.. Bu kentlerin uğrunda nice insanlar ölüme seve seve gittiler, gitmekte.

Modern zamanlarda şehir, çok daha maddi öğeleri içeren bir ya-

Adem Seneman

pıdır artık. Amerika'daki Las Vegas, Brezilya'daki Brasil, vb. şehirler, bunun önemli örnekleridir.

Las Vegas, ışığın ve kumarın şehridir sadece; vitrinden oluşan ruhsuz bir hacim.

Brezil ise, Brezilya'nın vitrinidir. 15 milyonu aşkın nüfusuyla dünyada suçun en çok işlendiği şe-

hirlerin başında gelir, Brasil.

Bazı yorumculara göre, maddi öğeler üzerinde yükselen kentler aslında "Türedi Uygarlığın" simgeleridir. Çünkü şehir, sadece betondan, taştan veya ahşaptan kurulan bir yapı değildir. İçinde toplumun hafızasını, gelecek nesillerin rüyasını da taşır. Kültürü, doğurur, yoğurur ve biçimler. Bunların simgelerini de yaşatır bağrında.

Sokaklarıyla, caddeleriyle, meydanlarıyla, mekânlarıyla... topyekun kültürü ve nihayet medeniyeti vücuda getirir, böylesi kentler.

Şimdi durup kendimize şu soruyu sorabiliriz: Şu anda yer yüzünün her hangi bir noktasında yeni bir medeniyetin filizlerini taşıyan bir şehir var mı?

Varsa eğer, insanlık için, 21. yüzyıl, umutların yüz yılı olabilir; yoksa, insanlık, uygarlığın devamı için, yeni bir şehrin arayışına ve inşasına başlamak zorundadır!

Katı atık, içme suyu ve doğal gaz dağıtım projeleri yeni yılda start alacak

Erzurum 2004'e umutlu giriyor

Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mahmut Uykusuz, şehrin katı atıkların depolanması, içmesuyu ve doğalgazla ilgili çok önemli üç projesini bitirme aşamasına geldiğini açıkladı.

Uykusuz, İFHA muhabirine yaptığı açıklamada, Katı Atık Projesiyle ilgili Alman KfW Office firmasının Ankara Direktörü Burkhard Hinz ve KfW Ankara Bürosu Proje Koordinatörü Dr. Tülin Yücel ile bir araya gelerek, projenin uygulama safhası öncesi son imzaları da attıklarını söyledi.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından Alman Federal Hükümeti ile ortaklaşa yapılan ve 13.5 milyon Euro'ya mal olması beklenen Katı Atık Tesisi Projesi'nin önümüzdeki yıldan itibaren gerçekleştirilmeye başlayacağını anlatan Uykusuz, Çat Barajı'ndan alınacak suyla gerçekleştirilecek olan İçme Suyu İsale Hattı Projesi'nin de dış krediyle gerçekleştirileceğini ve bu konuda hükümetin gerekli onayı verdiğini söyledi.

Doğalgaz şehir içindeki dağıtımına da önümüzdeki yıldan itibaren başlanacağını ifade eden Uykusuz, bu projeler sayesinde Erzurum'un geri kalmışlık kabuğunu kıracağını ifade etti.

Erzurum'un en önemli problemlerinden olan içme suyu, katı atık ve doğalgaz ile ilgili sıkıntıların çözme konusunda dört yıldan beri seferber olduklarını anlatan Başkan Mahmut Uykusuz, sunları kaydetti:

"Üzerinde durduğumuz üç önemli proje olan İçme Suyu, Doğalgaz ve Katı Atık Projeleri'nde önemli mesafeler kat ettik.

Önümüzdeki bir-iki yıl içerisinde Erzurum'un kâbusu olan hava kirliliği minimuma inecek, trilyonlara mal olan enerjiye dayalı içme suyu sisteminin yerine cazibeye akan Palandöken Barajı'nın kaliteli suyu evlerde akacak, uzun yıllardan beri tehlike arz eden çöp alanı yeşil alan olacak, artık çöplerimiz belirli bir düzenle toplanarak depolanacak.

Kısacası mega kent yolunda ilerleyen Erzurum, teknolojinin nimetlerinden faydalanmış olacak."

Erzurum'da özellikle kış aylarında hava kirliliği etkili olmaya devam ediyor. Akşam saatlerinde yoğunlaşan hava kirliliği insan sağlığı üzerinde de olumsuz etkilere yol açıyor. / Fotoğraf: Ersin Esen

Erzurum Valisi Mustafa Malay

Erzurum'da uygulaması devam eden 674 proje bitirilmeye çalışılıyor

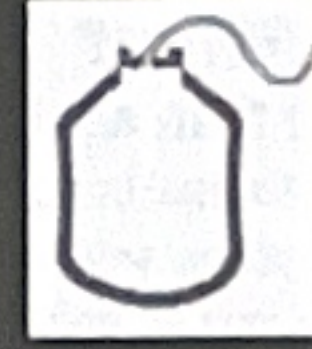
Erzurum Valisi Mustafa Malay, 2004 yılında Erzurum'da 674 proje için 2 katrilyon 35 trilyon 454 milyar lira olarak harcanmasının öngörüldüğünü söyledi.

2003 yılının ödenek tutarı 220 trilyon 950 milyar olmasına karşın, sadece 104 trilyon 766 milyar lira ödenek aktarıldığını belirten Malay, "Bugüne kadar harcanan para 61 trilyon 380 milyar lira. İnşaat mevsiminin hızlandığı Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında 34 trilyon 105 milyar liralık bir çalışma gerçekleştirildi ve nakdi harcama oranı yüzde 30'dan yüzde 60'a ulaştı" dedi.

Bazı kuruluşlardaki nakdi harcamaların düşük düzeylerde kalmasının ödeneklerin tamamı-

nın gönderilmemesi veya ödeneklerin zamanında intikal ettirilmemesiyle, aynı zamanda ihalelerin geç yapılmasından kaynaklandığını kaydeden Vali Malay, şöyle devam etti:

"Daire amirlerimizin yatırımlar konusunda azami gayret gösterdiklerine inanıyorum. Ödenek talepleri bir an önce yapıp, ihaleler zamanında yapılırsa yatırımlarımızdaki gerçekleşme oranlarının da yükseleceği bir gerçektir."

**KAN VER
HAYAT
KURTARI!**

Elektrik tellerine zarar veren ağaçlar kesildi

Erzurum Büyükşehir Belediyesi her yıl yaydıkları pamukçuklar ve elektrik tellerine verdikleri zarar nedeniyle şehir merkezinde ve çevre yollarındaki kavak ağaçlarını kesti.

Belediye yetkilileri, ilkbahar aylarından başlayarak yazın ilk aylarına kadar devam eden süreçte, çoğunlukla dişi kavak ve söğütlerden havaya yayılan ve kar pamuk taneleri gibi uçarak, cadde ve sokakları dolduran tüylü tohumların çevreye verdiği zararın önlenmesi için söz

konusu ağaçların kesilmesiyle ilgili Belediye Meclisi'nden karar çıkarıldığını bildirdiler.

Ağaçların yaydığı bu tür tüylü tohumların sadece çevreyi kirlilemediğini, özellikle boyları uzayan kavak ağaçlarının elektrik tellerini de tehdit ettiğini ve yer yer tellerin kopmasına yol açtığını anlatan yetkililer, ağaçların yaydığı polen ve pamukçukların ise alerji, astım gibi bazı solunum yolu iltihaplarına yol açtığını belirttiler.

Geçtiğimiz ay içerisinde yağın sulu karın yapıraklarını dökmeyen söğüt

ve kavak ağaçlarının önemli ölçüde kırılmasına ve yüzlerce noktada elektrik tellerinin kopmasına yol açtığını hatırlatan yetkililer, bu nedenle Erzurum şehir merkezinin 3-6 gün süreyle elektriksiz kaldığını, bunun üzerine harekete geçen belediye ekiplerinin, meclis kararının uygulamaya koyarak çevreyi tehdit eden kavak ve söğüt ağaçlarını kestiklerini, kesilen ağaçların yerine ise hatların uzağına, çam ve kayın ağaçları dikileceğini kaydettiler. İFHA

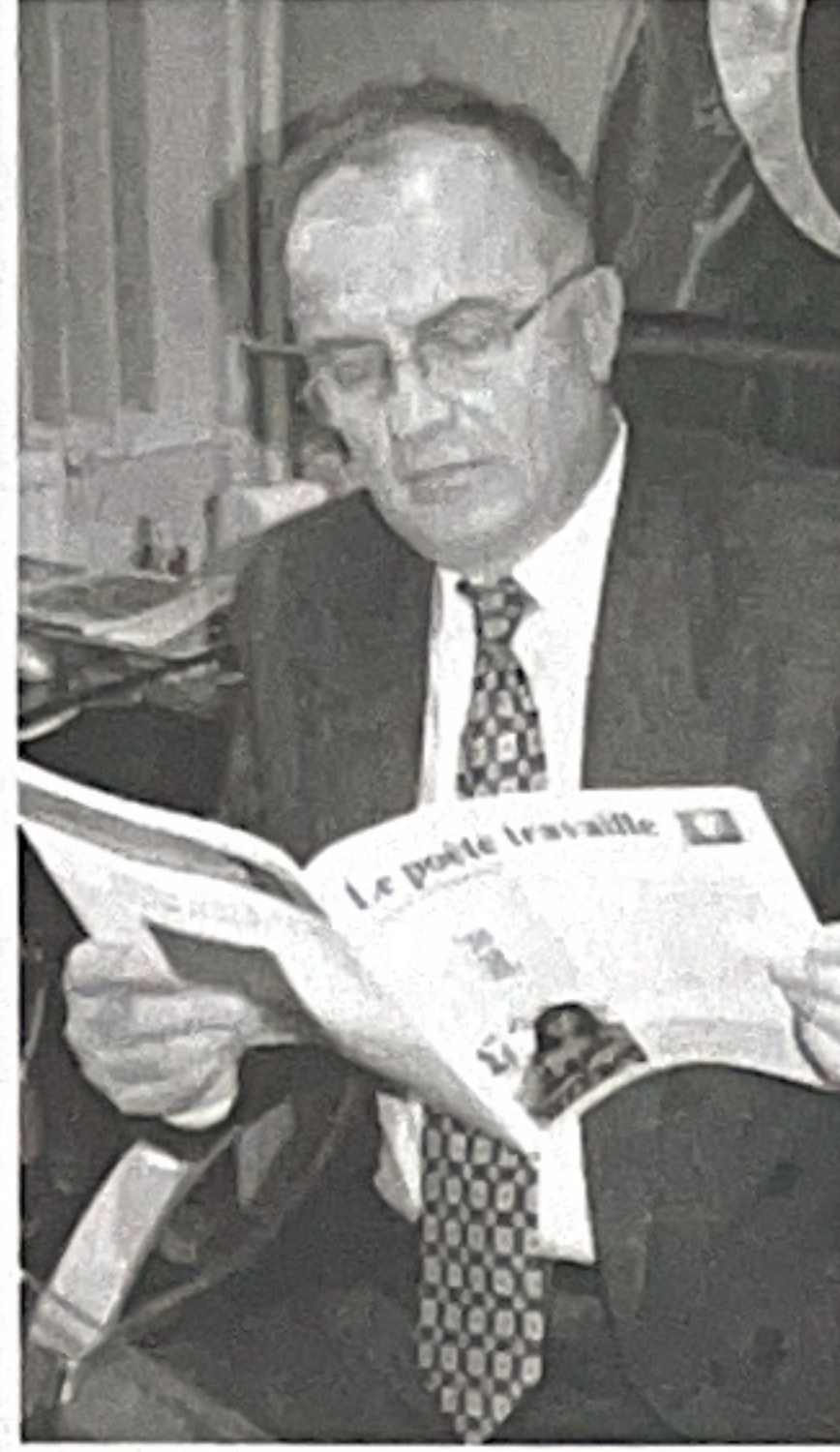

Sulu kar yağışı, Atatürk Üniversitesi yerleşkesinde de çok sayıda ağacın dallarının kırılmasına neden oldu. Fotoğraf: İFHA

“İdeolojiler biter ama şiir bitmez!”

O'nun görevi polis şefliği, Erzurum Emniyet Müdürlüğü görevinden yeni görev yeri olan Çankırı Emniyet Müdürlüğü'ne gitti. Fakat o aynı zamanda bir şair ve şairler şiirleriyle her yerdedir. İstedik ki, Vadi Çiçekli Bey'in şair yönünü, şiire bakışını, editörlüğünü yaptığı dergiyi size tanıtalım. Şair Emniyet Müdürü Vadi Çiçekli'yle arkadaşımız Mustafa YAVUZ, konuştu.

Vadi Çiçekli

Sizin şiir serüveniniz nasıl başladı?

Şiire olan ilgim ortaokul yıllarında başladı. O zamanlar kütüphaneye dandanmışım. Okuldan çıkınca kütüphaneye gidiyordum. Orada rastladığım bütün şiir kitaplarını okudum. Daha sonra polis kolejini kazandım. Şiire olan ilgimi kolej yıllarında da sürdürdüm.

İlk şiiriniz nerede yayınlandı ve ilk şiir kitabınız ne zaman çıktı?

İlk şiirimi ilkokul 5'te yazmıştım. 1990'da ise Adam Sanat Dergisi'nde yetişkin biri olarak ilk şiirim yayınlandı. Şu ana kadar 3 şiir kitabı çıkardım. 4. kitabın hazırlıkları tamamlanmış. Yakında o da yayınlanacak. İlk şiir kitabım 1991'de, "18:15 Yalova Vapur" adıyla çıktı; ikinci kitabım, Adana'daki görevim sırasında yayınlandı, "Bırakın Ağaçlar Beklesin Dağları", üçüncü kitabım ise Kahramanmaraş'ta çıktı; "Şiir Yürürlükten Kalkmadı Daha"

Polis ve şiir! Toplumsal hafızamız polis şairlere pek aşına değil sanki. Bu durum size nasıl yansıyor?

Haklısınız! Polis teşkilatı 24 saat esasına göre istirahat etmeden çalışan bir teşkilat. Bayramı seyranı yok polis! Cumartesi, pazar, gece, gündüz... yani her zaman polis görev başında. Sürekli olaylarla örülü bir çalışma ortamında bulduğumuz için meslektaşlarımız doğaldır ki pek şiir üzerine konuşmuyoruz. İnsanlar da her halde

bu nedenle biraz yadırgıyor gibiler. Erzurum'a ilk geldiğimde, 'Şair emniyet müdürü geldi!' dediler. Bu daha sonra, 'Emniyet müdüründen şair olur mu?' ya kadar uzandı. Tabi bu da benim canımı sıktı. Öncelikle herkes kendi mesleğini yapacak, fakat herkesin meslek yaşamlarının yanında vazgeçilmezleri de vardır. Bu, kimilerine göre resimdir, kimilerine göre şiirdir, kimine göre akvaryumda balık beslemek Aslında bizim kültürümüzde şair ve yazar devlet adamı, askerler oldukça fazladır. Fazıl Hüsnü Dağlarca emekli bir askerdir; Turgut Uyar, hakeza, o da emekli bir asker ve şairdir. Kenan Evren Paşa, biliyorsunuz bir ressam, aynı zamanda bir asker. Keşke, insanı ve onun doğasını daha iyi tanımak için herkes sanatın bir dalıyla uğraşabilse!

Vadi Çiçekli'nin editörlüğünü yaptığı *Le poète travaille* dergisinin kapağı

Bazıları şairlerin her şeye burnunu soktuğunu söyler, sizin şiirinizde de bu tür bir özellik var mı?

Şiir bence her şeye burnunu sokar. Şiir sadece şunu anlatır dememeli. Şair ve sanatçı elini kolunu bağlamış olur şiirin. Bence şiir her yere girer, her yere çıkar, o, bağımsız, kendince bir yaratıdır. Onun üzerine bir engel koymamalı, sanatçı. Şiiri bir kalıba sokmamak lâzım, şiire bir sınırlama getirmemeli, şiiri tek seslilik yapmaktan da kaçınmalı, şair. Çünkü şiir, bir senfoni olmalıdır. Bütün çalgıların katıldığı... zaten bir şiirim var, "Rüzgâr senfonisi!"

Şiirlerimde serbest ölçüyü kullanıyorum, tema olarak da bir sınırlamam yok, her konuya yer veriyorum. Çünkü kişi aynı anda sevinici de depresyonu da yaşayabilir. Şiir de, o kişiden, onun psikolojik dünyasından çıktığı için, onunla birlikte her şeye burnu sokar, her şeyi yaşar. Şair, aynı zamanda zamanın tanığıdır.

O bakımdan, eğer enflasyon sıkıntısı çekiyorsa enflasyonun etkileri yansıtır bir şekilde şiire. Bence şiirin belirli bir tanımı yoktur. Şiiri tanımlamak da onu bir kalıba sokmaktır. Şiir, hiçbir kalıp tanımaz çağlar boyunca da tanımayacaktır.

Birazda çıkardığınız dergiden söz etsek; derginizin hayata bakışından!..

Dergi iki ayda bir yayınlanıyor. İstanbul'da basılıyor. Ve oradan tüm Türkiye'ye dağıtılıyor. Dergimizde Türk edebiyatında şu anda bir yeri olan, söyledikleri dikkate alınan, kitapları çok satan yazarlarımız da var. Onlar devamlı yazıyor. Bu insanların hiçbir yerde yayınlanmamış yazıları ve şiirleri yayınlanıyor bizim dergimizde. Biz, bu dergiyi çıkarırken hiçbir zaman bir siyasi kimlik taşımayacağımızı, bir ideolojinin peşinden gitmeyeceğimizi söyledik. Bu çizgiyi koruyoruz.

Zaten şiir bir ideolojinin emirinde olmamalı. Bu, belirttiğim gibi, şiirin elini kolunu bağlamak olur. Neticede ideolojiler biter, ama şiir bitmez. Amacımız bu dergide güzel olan şeyleri paylaşmak, ortaya çıkarmak. Şiir yazarken mutlaka yaşadığımız çevrenin etkileri olur üzerimizde. Ve bu etkiler duygularımıza yön verir.

Erzurum'un da etkileri oldu üzerimde. En azından kari bu kadar uzun süre görmemişim dağlarda. Erzurum tarihi dokusuyla, tabyalarıyla, Nenehatunlar'ıyla ulu camisiyle, Çifte Minareli Medreseyle, Yakutiye'siyle, insanıyla, hafızamda yer etti. Bir şekilde bu etkiler şiirlerime de yansır mı, onu da göreceğiz!

Son olarak şunu sormak istiyorum; derginin ismi neden Fransızca *Le poète travaille*?

Dergiye uzun süre isim aradık; ilk adı 'Bohemya' idi. Tek sayfa yayınlandı. 2. sayısı 'Dışarıdakiler' adıyla çıktı. Tabii, biz, hâlâ isim arıyoruz! Bu arada dergideki arkadaşlarımızdan biri, Şamil, bir yerde bir yazı okumuş. O yazıda bir şair, sahalara kadar çalışmış, güneş doğduktan sonra, kitap elinden düşüyor ve o zaman yatıyormuş.

Fakat tam yatacağı sırada kapısı çalmaya başlıyor ve insanlar ziyaretine geliyor. Bu durum şairin canına tak etmiş ve kapıya bir yazı asmış:

"Dikkat şair çalışıyor, rahatsız etmeyin! Yani şair uykuda da çalışıyor!" Bu bizim hoşumuza gitti. Şair, her zaman çalışır; dergiye Fransızca ismi işte bu nedenle koyduk, yani o şaire duyduğumuz saygıdan. O nedenle cümlemin orijinalini yazdık."

Teşekkür ederim.

GÖÇ, GÖÇ OLDU!..

Elif ASLANKILIÇ

K aüatlar di-zilir yollara. İnsan dolu, eşya dolu, umut dolu.

Katarlar takılır hayatın peşine. Aş, iş, okul ve umut dolu. Yollar yol gösterir insan kuvvetine muhtaç tekerlek izlerini.

Her şehrin kendi taşrasından, daha ufak, daha doğu ucundan göçer yaşanır. Her göçer hayata bir yerinden tutunma telaşındadır.

Yüzyıllar belki bin yıllar boyu süregelen bir öyküdür, bir türküdür yaşanan.

"Göç göç oldu, göçler yola dizildi"

Aynı namenin, eskimeyen terennümüdür bu öykü. Ana vatandan umut kesmek, başka diyarlara bel bağlamak.

Su tükenir, aş tükenir, fındık biter, tütün gider, ağaç kurur, yemiş kurur, toprak kurur, yürek döner yollara.

Belki yeniden başlamaktır istenen, belki tamamen ölmektir. Evler arkada kalır, ağaçlar, yaşlılar, mezarlar, hatıralar arkada kalır. Her göçer biraz da kendinden kaçır, biraz da kendini bırakır geride. Her gurbet ucu yanmış bir hasret mektubudur sıladan. Her öykü "ah" çekişlerle biter. Varılan yerde her zaman umut açıp kapısını beklemeyiz. Biraz kaybolmuşluk, biraz garip kalmışlık, biraz dönüp geriye gitmek vardır yüreklerde.

Göç, günümüzün en büyük sorunlarından biridir. Bırakılan yerler ölürken, göçülen yerler daralır. Ve umut yolcuları ne kadar kaçsalar da imkansızlıktan varılan yerde de aynı sorunlar bekler onları.

Her büyük şehir gibi Erzurum'da bu akından nasibine düşeni alıyor. Şehrin etrafında giderek büyüyen varoşlar, sadece daha büyük bir köye göçmüş olduğunun bilincinde olmayan insanlarla doluyor. Şehrin imkanlarından uzakta, derme çatma evlerde, yolsuz, susuz kalmış birçok insan niye göçtüğünü, ne bulduğunu sorgulamadan, belki de buna alacağı cevabın ağırlığından dolayı kabullenip çaresizliğini, kente, zamana, hayata tutunmaya çalışıyor.

Kalabalık evlerde, üst üste yaşamların, imkanlardan yoksun çocukları, yoksulluklarıyla dolduruyor sokakları.

Yoklukların insanlara yüklediği ağır koşullar ardında kaybolan adamlar, şaşkın kadınlar ve hayata taa başında yenik başlayan çocukların türküsü oluyor geride kalan sıla.

Kalkıp gelmek kolayda, dönüp gitmek çok zordur. Her şeye rağmen geri dönmüyor. Kadere inat, biraz daha kentli, biraz daha batılı olmak yada öyle gibi kalmak için savaş başlıyor. Başaramayıp dönmek ağır bir malubiyet sayılıyor. Oysa gelinen yerde kaybetmişlik en kallavi misafir. Kimi zaman soğuk odaları ısıtacak bir kilo odun bulnamazken, sımsıcak hayallerin yerine soğuk bir endişe kaplıyor yürekleri. Yada yiyecek kaplar, dolaplar tam taktırken o "daha iyisi" için çıkılan göç yolculuğu yerini ıstıraplı bir "keşke" ye bırakıyor.

Bir yerde yoksulluk, bir yerde farklı bir sosyo-kültürel ortam. Giyim kuşam karmaşası, örf-adet yabancılaşması. Alışılmış yaşamların, garipsenmiş bir dünyada kaybolması ve nereden-nasıl yitip gittiğini anlamadığı bir hayat tarzının yerini bıraktığı pişmanlık acısı.

Göçlerin, göçten umut bekleyenlerin yazgısı çoğu zaman kendi içinde ölmek yada koca kentin acımasız çarkında kaybolmak oluyor.

Elbette daha iyisi için mücadele vermek gerekiyor. Elbette daha ileri gitmek, hayattan payına düşeni büyütme gerekiyor. Ancak sağlam başlangıçlar için sağlam adımlar atmak gerekir.

Bir maceranın, bir hevesin peşi sıra sürüklenen hayatlar, bir varoşun susuzluğunda, yolsuzluğunda, yokluğunda kayboluyor. Kentler büyüyor, varoşlar büyüyor. Hayat sürekli daha iyiyi yakalama telaşındayken, plansız, dayanaksız göçenler yoksulluklarını, hayatın kıyısında kalmışlıklarını büyütüyorlar. Bu büyük sorun aynı kenti paylaşan her insan için taşınması ağır bir sorumluluk oluyor.

Büyük şehir Erzurum'da bundan nasibini alıyor. Artık "Orda bir köy yok uzakta" köyler yanı başımızda bir varos olmuş. Bu yoksullukta sadece cılız sesler yükseliyor.

Göç, göç oldu, göçer göçerken umutlar yok oldu.

ATATÜRK İLETİŞİM GAZETESİ

Atatürk Üniversitesi Adına Sahibi Dekan
Prof. Dr. Sevim AKTEN

Genel Yayın Yönetmeni
Yrd. Doç. Dr. Necla MORA

Haber Editörleri
Okt. Talat GEYİK
Arş. Gör. Hamdun NARMANLIOĞLU

Sayfa Tasarımı
Elif KESEKLER, H. Korcan YÜCE, Taner AKOVA, Yeşim KOC, Hilal SARI,
Orhan Asarkaya, Rıdvan Ölmez

Dağıtım Sorumlusu
Gonca AKSU

İLETİŞİM: Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi ERZURUM
TLF: 0442 2360963-2312404-2360964
Baskı: Bakanlar Matbaacılık

Ozanların dünyası

'Sözde değil özde ara beni'

Ersin ESEN

Aşıklık/ozanlık denilince gönül akla gelir. Aşıklık gerçekten gönül işidir. Varlığa sevgi olayıdır. İnsanoğlu sever ve sevgisini belli etmek için de çeşitli araçlar arar. Kimi kelimelerin kalıbına döker bir altın külçe gibi duygularını, kimi bir şarkı tutturur kendi havasınca, kimi bir demet çiçekle çalar kapıyı, kimi de sazın tellerine vurur, dizeler söyler, ozanlar gibi... Saz ve söz bir araçtır aşka, aşkın dışı vuruşuna.

Aşğın gönlü taşınca bir bahar ırmağı gibi, sevgisi de taşar, destanlaşır, dillere düşer. Rivayet 'oldur ki', burcu burcu gönül nağmelerini dillendiren, bir kır çiçeği gibi akli fikri çalan, halk müziğimiz de aslında aşıklık tarzının geliştirilmiş bir formudur. Ondandır ki sarar sarmalar bizi türkülerimiz!

Kuşkusuz her aşık saz çalacak diye bir kural yok, fakat gönül derdi olmayanın, gönül ıstırapı çekmeyenin aşkı, aşıklığı pek muteber değildir ozanların dünyasında. "Ham ervahı pişiren aşkıtır!"; "Gönlü kanamayanın, gönlü ağlamayanın aşıklığı/ozanlığı makbul değildir" diyor Erzurumlu halk aşıkları, yar gibi sarıp sarmaladıkları sazlarının tellerine dokunurken, inceden ince.

"Gam yurdunun bülbulüdür aşk, hicran okuyla yaralanmıştır gönül" Eh, tabii, bu bir fizik kuralıdır; yanan ısıtır, yakar! Erzurumlu ozanlar da karlı kış gecelerinde, "Aşıklar Kahvesi"nde çalıp söylemekte kendi sözlerini, kendi özlerini. Bazen de sazlarının tellerinden, dışardaki karın âhengine uygun sazlarına dokunurlar ve bir ninni gibi, kahvehanenin sessiz çığlık atan ruhlarını teskin ederler; "İncecikten bir kar yağar/ Tozar Elif Elif diye!"...

Söz ustalarından açılınca konuk olur içeriye bir bir Yunus Emreler, Erzurumlu Emrahlar, Bayburtlu Zihniler, Çıldır Şenlikler... hasılı kelam dolaşır ustaların sözü bir bir sazın telinde, yürekler kabarıp kabarıp, boşalır bahar bulutları gibi!

Erzurum Aşıklar Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Vahdetin Işıldak'la, aşıklık tarzı ve geleneği üzerine yaptığımız konuşmada, Erzurum'un aşıklık ve şairlik damarının çok kuvvetli olduğunu, ta Selçukludan günümüze kadar uzanan çizgide yüzlerce gönül ve kültür-sanat adamının yetiştiğini ve yetişmeye devam ettiğini belirtiyor, kıvançla.

Marifetin biraz iltifata tabi olduğunun altını çizen Işıldak, Erzurum'da aşıklık geleneğini sürdüren 30 civarında ozan kaldığını belirterek, bu insanların pek çoğunun sosyal güvenceleri olmadığını, hükümetin bu geleneği koruyacak kalıcı politikalar üretmesi gerektiğini altını çiziyor, haklı olarak.

Biz, ozanları dinlemeye gittiğimizde Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Semih Bayrakçıkan de, yarının genç öğretmen adaylarıyla ziyarete gelmişti aşıkları. Hepsisi de soluksuz olarak dinlediler ustaların çalıp söylemelerini.

Bayrakçıkan, yaşayan aşıklık geleneğinin Yunus Emre'nin kutlu soluğunun bir bereketi ve uzantısı olduğunu anlattı. Ozanların, geleneksel halk ve tasavvuf kültürünün çok güçlü bir taşıyıcısı ve yansıyıcısı olduklarını vurguladı. Yüz yıllardır devam eden toplumsal birlik ve bütünlüğün temel harçlarından birinin aşıklık geleneği olduğu saptamasını yaptı ve aşıklık geleneğinin, duygusal zekayı geliştirdiğini söyledi.

Bayrakçıkan, Aşıklar Derneğinin bütün kış ayları boyunca sürdürdükleri bu kültürel faaliyet için ozanları temsilen dernek başkanı Vahdetin Işıldak'a bir de plaket verdi.

Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Semih Bayrakçıkan, Erzurum Halk Ozanları Dernek Başkanı Işıldak'a, ozanları temsilen, plaket verdi, kültüre yaptıkları katkıdan dolayı eğitim rozeti verdi. Üstte, Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim üyesi İlgar İmamverdiyev.

Zekiye Çomaklı

Erzurum'a özgü 80 yemek tarifi kitap olarak yayınlandı

Erzurum yemekleri tarifi bir kitap halinde toplanarak yayınlandı.

Yazar Zekiye Çomaklı tarafından hazırlanan ve 'Karlar Ülkesinin Damak Tadı' adıyla yayınlanan yemek kitabında Erzurum mutfağı bütün yönleriyle ortaya konuluyor.

Aktif Yayınları'ndan çıkan kitabın önsüzünde, Erzurum'un geleneksel mutfağının unutulmaması için böyle bir çalışma yaptığını belirten Çomaklı, Erzurum mutfağının bir kitaba sığmayacak kadar zengin olduğunu da ifade ediyor.

Çomaklı, kitapta çok bilinen meşhur olmuş yemeklerle beraber, unutulmaya yüz tutmuş 80 çeşit yemeği derlemeye çalıştığını belirterek, şu bilgileri veriyor:

"Erzurum'a özgü çorbalar, et yemekleri, sebze ve özel yemekler, hamur işleri, pilavlar, ekmekle yapılan yemekler, tatlılar ve turşular detayları ve incelikleriyle yer alıyor."

Kitapta tarifi yapılan bazı yemekler ise şunlar: Hıngel, çortutu pancarı, pelise, kavut haşılı, un haşılı, çirış pancarı, cılıbıra, borani, kuyumak, erişte pilavı, kadayıf dolması./ İFHA

Engelliler eğitilmek, üretime ve topluma kazandırılmak istiyor

Dünya Engelliler Günü nedeniyle basın açıklaması yapan Türkiye Sakatlar Derneği Erzurum Şube Başkanı Sadullah Efe, siyasetçilerin özürliülerin sorunlarına yeterince ilgi göstermediklerini, engellilere daha çok oy verme zamanı iletişim kurduklarını belirtti.

Efe, Türkiye'de her iki ailenin bir bireyinin engelli/sakat olduğunu, Erzurum'da da derneklerine 280 özürliünün üye olduğunu belirterek, devletin sosyal koruması altında bulunan özürliülerin zaman zaman bir yük olarak algılandığını ileri sürdü.

Efe, "Türkiye sosyal bir hukuk devletidir. Engelliler olarak devletimizden istediğimiz özürliülerin eğitilerek üreten bireyler haline getirilmesi, her bakımdan topluma kazandırılması konusunda samimi bir çaba içerisinde olunmasıdır" dedi. Dünya Engellilere Güne nedeniyle, Halk Eğitim Salonunda "Sevgi Gecesi" adı altında bir de etkinlik düzenlendi.

Geceye katılan Erzurum Valisi Mustafa Malay, Emniyet Müdür Vekili Vadi Çiçekli, Yenişehir Belediye Başkanı İsmail Hakkı Asiltürk, birer konuşma yaptılar. Daha

sonra Atatürk Üniversitesi öğrenci tiyatro grubu "Aspirin" hazırladıkları skeçlerle geceye renk katarken, Büyükşehir Belediyesi halkoyunları Erkek Bar Ekibi de folklor gösterisi sundu.

Bu arada Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Dünya Özürliüler Günü dolayısıyla Erzurum Sakatlar Derneği'ne 5 tekerlekli sandalye hediye etti.

Başkan Mahmut Uykusuz, belediye olarak engelli vatandaşlara desteklerinin devam edeceğini söyledi./ İFHA

Erzurum Valisi Mustafa Malay, Emniyet Müdür Vekili Vadi Çiçekli ve Sakatlar Derneği Erzurum Şube Başkanı Sadullah Efe toplantıda bir arada./ Fotoğraf: Ersin ESEN

Dr. Hüseyin Köse

Dr. Hüseyin Köse, Arıburnu Şiir Ödülü'nün bu yılki sahibi oldu

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Hüseyin Köse, geleneksel olarak düzenlenen "Arıburnu Şiir Ödülleri"nin bu yılki sahibi oldu.

Her yıl sinema, şiir ve film se-

naryosu dallarında verilen Orhon Murat Arıburnu Ödülleri bu yıl da sahipleri ni buldu.

Dr. Hüseyin Köse, yayına hazır şiir dosyası halinde "Mahvedici Melek" adlı şiir dosyasıyla ödüle layık görüldü. uzun metrajlı film dalında yönetmen Zeki Demirkubuz'un "Bekleme Odası" adlı filmi ödüle değer görüldü.

Arıburnu Ödülleri, Yedinci Sanat Sinema ile yakından ilişkili eserlere veriliyor. Kösenin "Mahvedici Melek" adlı şiir dosyası, gerek görsel anlatımdaki yenilik ve gerekse bazı sinema filmlerini bir alt metin ögesi olarak alıntılamanın bir biçime sahip olmasından dolayı dikkat çekiyor.

Köse'nin daha önce yayınlanmış olan "Üzülmüş Evler Kraliçesi" adlı şiir kitabı, 1998 Arkadaş Z. Özger şiir Ödülü'ne değer bulunmuştu. /İFHA

Erzurum Kongresi haberlerinin yer aldığı gazeteler sergilendi

19 Mayıs 1919'da İstanbul'dan yola çıkan, Samsun üzerinden Erzurum'a gelen ve Erzurum Kongresi'ne Başkan olarak katılan Ulu Önder Atatürk ve Kongre çalışmaları haberlerinin yer aldığı İstiklal Harbi Gazetesi'nin ilgili sayıları Kültür Sanat Galerisi'nde sergilendi.

Gazeteci-Yazar Zekiye Çomaklı'nın kişisel arşivinde yer alan gazeteler ve gazetelerde yer alan haberler Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin ve halkın büyük ilgisi ni çekti.

Kültür ve Turizm Bakanlığının katkılarıyla açılan sergide 34 tarihi doküman yer aldı. /İFHA

DENEME

Kendimize aynadan bakmak!

Hepimizin yaptığı ilk şeydir sabah kalktığımızda aynaya bakmak. Dakikalarca inceleriz yüzümüzü, en ince ayrıntılarına kadar. Bazen de göz göze gelmemeye çalışırız aynadaki yansımamızla, sorgulamasından korkarcasına kendimizi. Yine de doya doya bakarız aynaya. Çünkü günün hiçbir vaktinde sabah kalktığımız kadar kendimiz olamayız.

Evden dışarı adımımızı atar atmaz, aynadaki gerçekliğimizden uzaklaşır, maskelerimizi takmaya başlarız. Okula, işe, gezmeye nereye gidersek gidelim gün boyu, yanımızda hep bir maske vardır ve hiç kimseye belli etmeden değiştiririz maskelerimizi.

Sadece gözleri gizleyemeyen bir maske dir takındığımız. Kimseye göstermek istemediğimiz gözleri, gizleyemeyen! Gözlerimizden mi fark eder yoksa insanlar bizi!?

Gün boyunca bütün sosyal ilişkilerimizi düzenlemek için kılıktan kılığa girer dururuz. Ara sıra yanlış zamanda yanlış kişiye yanlış maskelerimizi de gösterdiğimiz olur, ancak bu bizim umurumuzda olmaz. Nede olsa çantada daha başka maskelerimiz vardır, daha başka insanlar için!

Gördüğümüz kişilere göre kişiliklere girer, gerçek kişiliğimizi saklarız gün boyu. Başkalarının hayatını yaşamaya başlar, başkalarının görmek istediği gibi oluruz, çoğunlukla.

Maskeli günü bitirip gece yatağa girdiğimizde başkalarının hayallerini kurar, başkalarının rüyalarını görürüz bu defada. Maskeli günün bir gece versiyonudur gece hayalleri aslında.

Sabaha kadar çektiğimiz uyku, bir parça kendimize getirir bizi. Yeni güne birlikte yeniden aynanın karşısına geçer, seyrederiz kendimizi. Fakat yine göz göze gelmeyiz, gelmek istemeyiz kendimizle. Sanki içimizdeki biz, bizi sorgulayacak, maskelerimizi açığa vuracak gibidir. Ama yine de bakarız aynaya, aynadaki yüzümüze, kendi gerçeğimize, hayatımıza, kendimize bakarız, sadece birkaç dakika için. Ve bu kısır döngü sürer gider, akıp giden günlerle birlikte. Belki sadece kendi gözlerine bakabilenler kendilerinin farkına varabilir ve kendileri olabilirler; maskesiz kendileri!

Mustafa Şirin

Mustafa Şirin

YARIŞMA DUYURULARI

Behzat Ay Yazın Ödülü: Elgiz Pamir'in öncülüğünde İçel Sanat Kulübü'nün düzenlediği yazın ödülüne son başvuru tarihi 31 Ocak 2004. Ödül, bu yıl deneme türüne verilecek. (Bilgi için: 0324 238 10 88)

Xasiork 1. Roman Yarışması: Xasiork Ölümsüz Öykü Kulübü'nün ilkin düzenleyeceği roman yarışmasına son katılım tarihi 19 Mayıs 2004. Bilimkurgu, fantastik kurgu ve korku türündeki

eserler katılabilir. (Bilgi için: www.xasiork.org)

Mektup ve Fotoğraf Yarışması: Posta Kutusu Dergisi'nin düzenlediği mektup yazma yarışmasının son katılım tarihi Haziran 2004. (Bilgi için: 0212 440 22 66/ www.dunya.com);

21. Yüzyıl Eğitim ve Kültür Vakfı'nın düzenlediği Kadın ve Dünya konulu fotoğraf yarışmasının son katılım tarihi ise, 18 Şubat 2004. (Bilgi için: 0212 213 74 02)

İletişim Fakültesi Radyosu'nu artık Web'den dinleyebilirsiniz

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi bünyesinde FM Bandı 102.0 frekansında yayın yapan İletişim radyosu, bundan böyle Internet üzerinden de, dünyanın her tarafından dinlenebilecek.

İletişim Fakültesi radyosunu Internet ortamına aktaran İletişim Fakültesi öğrencileri Ufuk ve Uğur Bakan kardeşler, teknolojinin çok hızla gelişmeye devam ettiğini, ses ve görüntü transferinin artık yeni teknolojik olanaklarla çok kolay hale geldiğini belirtiyorlar.

Bakan kardeşler İletişim fakültesi radyosunu bilgisayar ortamında dinlemek için gerekli olan koşulları şöyle belirttiler:

"Radyo programlarını Mono FM Radyo kalitesinde dinlemek için 20 kbps'lık bir internet hızı yeterlidir. Bu olanak varsa Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi radyosunu dinlemek için aşağıdaki adımları atabilirsiniz:

"http://iletisim.atauni.edu.tr" internet adresinden anasayfaya ulaşarak oradan da radyo simgesine tıklayarak, iletişim fakültesinin radyo yayınlarını dinleyebilirsiniz."/IFHA

Ufuk ve Uğur Bakan

Güzel Sanatlar öğrencilerinden Hat ve Ebru sergisi

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel El Sanatları bölümü son sınıf öğrencileri İlknur Ağrı ve Buket Alper tarafından hazırlanan "Dil- Dade" adlı hat ve ebru sergisi sanat severlerin beğenisine sunuldu.

Kültür Merkezi Resim, Heykel Galerisi'nde açan sergide, geleneksel Türk el sanatlarından oluşan 43 tablo yer aldı.

"Dil- Dade" sergisinin ilk kişisel çalışmaları olduğunu belirten İlknur Ağrı ve Buket Alper, çalışmalarının geleneksel sanatların sadece bir devamı olmadığını modern yorumlarla da çalışmalarını zenginleştirdiklerini belirttiler. /İFHA

Bir Ebru örneği

İletişim öğrencisi Ersin Esen'in fotoğraf çalışmaları

Erzurum'da iç kaledeki metruk caminin penceresinden şehrin sembolleri arasında yer alan ünlü Saat Kulesi'nin bir görünüşü (Üstte); alta ise şehirdeki tarihi dokudan iki örnek

Sarıkamış şehitleri anıldı

Doğuanadolu'nun Allahüekber Dağları'nda 22 Aralık 1914 tarihinde yaşanan Sarıkamış faciası, 89 yıl sonra ilk defa bu yıl çeşitli faaliyetlerle anıldı.

1. Dünya Harbi yıllarında Enver Paşa komutasında Rus birlikleri ile savaşmak için yola çıkan binlerce Türk askeri, Ruslarla hiç karşılaşmadan Allahüekber Dağları'nda soğuk ve açlıkla mücadele etmek zorunda kalmıştı. Faciada kaybettiğimiz Mehmetçiğin sayısı bazı kaynaklara göre 70, bazı kaynaklara göre de 90 bin olarak açıklanıyor.

Uzmanlar, hava koşullarının ne derece etkili olacağı hesaba katılmadığı için söz konusu felaketin yaşandığını belirtiyorlar. Çetin kış şartlarında Ruslara karşı girilen Sarıkamış Taarruzu'nda (22 Aralık 1914) eksi 20 ila eksi 30 santigrat derecedeki hava şartlarına hazırlıksız olarak yapılan hareket sonucunda, Türk Ordusu, Allahuekber Dağları'nda kar, tipi ve şiddetli soğuklara yenik düşerek mevcudunu karların bağına bırakmıştı.

Bu facianın hatırasına Erzurum Vakfı (ERVAK) tarafından 'anma yürüyüşü' düzenlendi. Erzurum ve Kars'taki resmi ve sivil kuruluş temsilcilerinin de katılımıyla gerçekleştirilen anma programı çerçevesinde Erzurum'dan Sarıkamış'a kadar temsili yürüyüş yapıldı. Anma yürüyüşüne ERVAK temsilcileri, Erzurum Valiliği, Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Türkiye Dağcılık Federasyonu, AKUT, Kars-Ardahan-Iğdır Vakfı Başkanlığı, Sarıkamışlılar Derneği, Sarıkamış Belediye Başkanlığı, Erzurum Sivil Savunma Arama Kurtarma Birliği, Erzurum Kayak Kulübü, Yakutiye Belediyesi Mehteran Takımı, Karayolları 12. Bölge Müdürlüğü, Sağlık İl Müdürlüğü, DSİ Bölge Müdürlüğü, Orman İşletmesi gibi kuruluşların elamanları katıldı. / İFHA

Anma yürüyüşüne katılan gruptan bir kesit

Kabil'de Afgan öğrencilere Türkçe eğitimi

Afganistan'ın Kabi Üniversitesi'ne giden ve Türkçe derislerine giren Doç. Dr. Turgut Karabay, izlenimlerini Bahadır Şahin'e anlattı

Sayın Hocam, Atatürk üniversitesi tarafından görevli olarak Afganistan'a gönderildiniz ve yaz aylarını orada geçirdiniz, gidiş amacınız ve oradaki faaliyetinizle ilgili bilgi verir misiniz?

Tabii. Afganistan'da Büyükelçiliğimizin de girişimi sonucu Kabil Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde kurulan Türk Dili Bölümü'ndeki öğrencilere Türkçe öğretmek üzere Doç. Dr. Avni Öztürk'le beraber gittik. Bölüme kayıtlı 24 öğrenci var. Öğrencilerin 8'i kız. Birinci sınıfta Türkiye'den başka öğretim üyesi arkadaşlarımız gönderilmiş, biz de ikinci sınıfta gittik.

Afganistan büyük acılar yaşadı. Bir iki yıldır bir barış ortamı var gibi. Ülke toparlanmaya çalışıyor. Kabil üniversitesinde eğitim ve öğretim ne durumda?

Kabil üniversitesinin kurulduğu alan çok geniş ve güzel. Yeşillik ve ağaçlık. Hemen hemen bütün fakülte ve bölümleri var. Ancak belirttiğiniz gibi, çok uzun yıllar devam eden savaşlar ve iç kargaşa, bölgesel şartlar ve toplum

zihniyeti gibi önemli sorunlar nedeniyle üniversitede okuyan öğrenci sayısı çok az. Atatürk Üniversitesi'nin Fen-Edebiyat Fakültesi'nin toplam öğrencisi kadar Kabil Üniversitesi'nin talebesi olduğunu söyleyebilirim.

Türk Dili Bölümünün hakkında bilgi verir misiniz?

Türk dili'nde okuyan öğrencilerin çoğu Özbek ve Türkmen Türk'ü. Diğerleri de Afganlı. Öğrenciler genellikle çevre yerleşim bölgelerinden geliyorlar. Yarım saatlik yolları genellikle bisikletle kat ediyorlar. Kabil şehrinde bisiklet çok yaygın. Yediden yetmişe herkes bisiklete biniyor. Kavşaklarda bekleyen bisikletli insan kalabalıklarını görünce 'acaba burada bisiklet yarışı mı yapıyor?' sorusu akla geliyor; o derece yaygın. Bölüm bu yıl açılmış. Bizdekine benzer bir sınavla öğrenciler tercihleri ve aldıkları puan sonucu bölüme geliyorlar. Afganistan'da bir hayli Türk girişimci var. Bu bölümden mezun olan öğrenciler öncelikle Türk iş adamlarının yanında tercüman olarak çalışacaklar. Bu işi yapanlar şu anda üç yüz-dört yüz dolar alıyorlar. Kabil üniversitesinde

bir profesör ayda 90 dolar alıyor. Haliyle Türkçe'yi öğrenenler için 300-400 dolar çok iyi bir para. Bu nedenle öğrenciler istekli ve azimli.

Afganistan Türkiye ilişkileri Kabil'den bakınca nasıl görülüyor?

Bu konuda sadece şunu söyleyebilirim: Biliyorsunuz, Afganistan, Milli Mücadelemizde bizi desteklemiş, maddi-manevi yardımda bulunmuştur. Atatürk döneminde iki ülke arasında sıcak ilişkiler kurulmuştur. Kabil üniversitesinin Tıp ve Ziraat fakültelerini de Türkiye kurmuştur. Şu anda o ilişkilerin bir hatırası olarak 'Kabil Atatürk Çocuk Hastanesi' çalışmalarını sürdürmektedir. Atatürk'ün vefatından sonra ilişkilerimiz kesilmiştir. Ancak, Afgan halkı Türkleri ve Türkiye'yi çok seviyor. Afganlı bir çok öğrenci Türkiye'de okumak istiyor. Ama buna, henüz bilmediğim nedenlerle, imkan tanınmıyor. Bu ülkenin yönetimi ne olursa olsun halkın bize, milletimize bakışı çok saygılı ve olumlu.

Afgan halkının sosyal ve kültürel kodlarını nasıl okuyabiliriz?

Afgan halkı çoğunluk sırasına göre Puştı, Tacik, Özbek, Türkmen ve Hazarlar'dan meydana gelmiş bir yapıdır. Bu unsurların hepsinin dini Müslümanlıktır. Hanefi mezhebine mensuplar. Pakistan ve Hindistan ile adet, anane ve gelenek ortak paydalarında birleşiyorlar.

Bu ülkede resmi iki dil kullanılmaktadır. Puştı ve Deri dilleri. Puştıca Urduca'ya yakın. Deri de Farsça'nın bir devamı.

Sayın Karabay, bu söyleşi için teşekkür ederiz.

SEYİRCİ PSİKOLOJİSİ

Rasim TURHAN

Cok maçlara gittim, seyrettim. Çok azından zevk aldım. Çoğunu üzülerek izledim. Gözüm futbolcуда, aklım ve kulaklarım seyircilerde oluyor. Seyircilerin iğrenç, terbiye dışı, ağıza alınmayacak küfürlerini duydukça, insanın keyfi, ağzının tadı kaçıyor. Sanki insanlar maç izlemeye değil de, içlerini boşaltmaya, öfkelerini kusmaya gelmişler. Doğrusunu söylemek gerekirse ekonomik ve toplumsal krizin hepimizi olumsuz etkilediği bu günlerde, insanlara hak vermiyor da değilim: Türkiye'de hemen herkes ahkam kesiyor.

Daha doğrusu, bilende bilmeyende spor, din ve siyaset konusunda konuşuyor. Herkes her şeyi en iyi biliyor. Spordan herkes anlar, kahvedekilerin, berberdekilerin, dolmuştakilerin en çok konuştuğu konu futboldur. Kimse başka spor dallarından bahsetmez, varsa yoksa

futbol, şöyle bakıldığında zaman tarafsızlık az veya çok herkese bulaşmış.

Özellikle tutukları takımların maçlarına büyük bir şevkle gider, soğuk, kar, kış, sıcak demeden statları doldururlar.

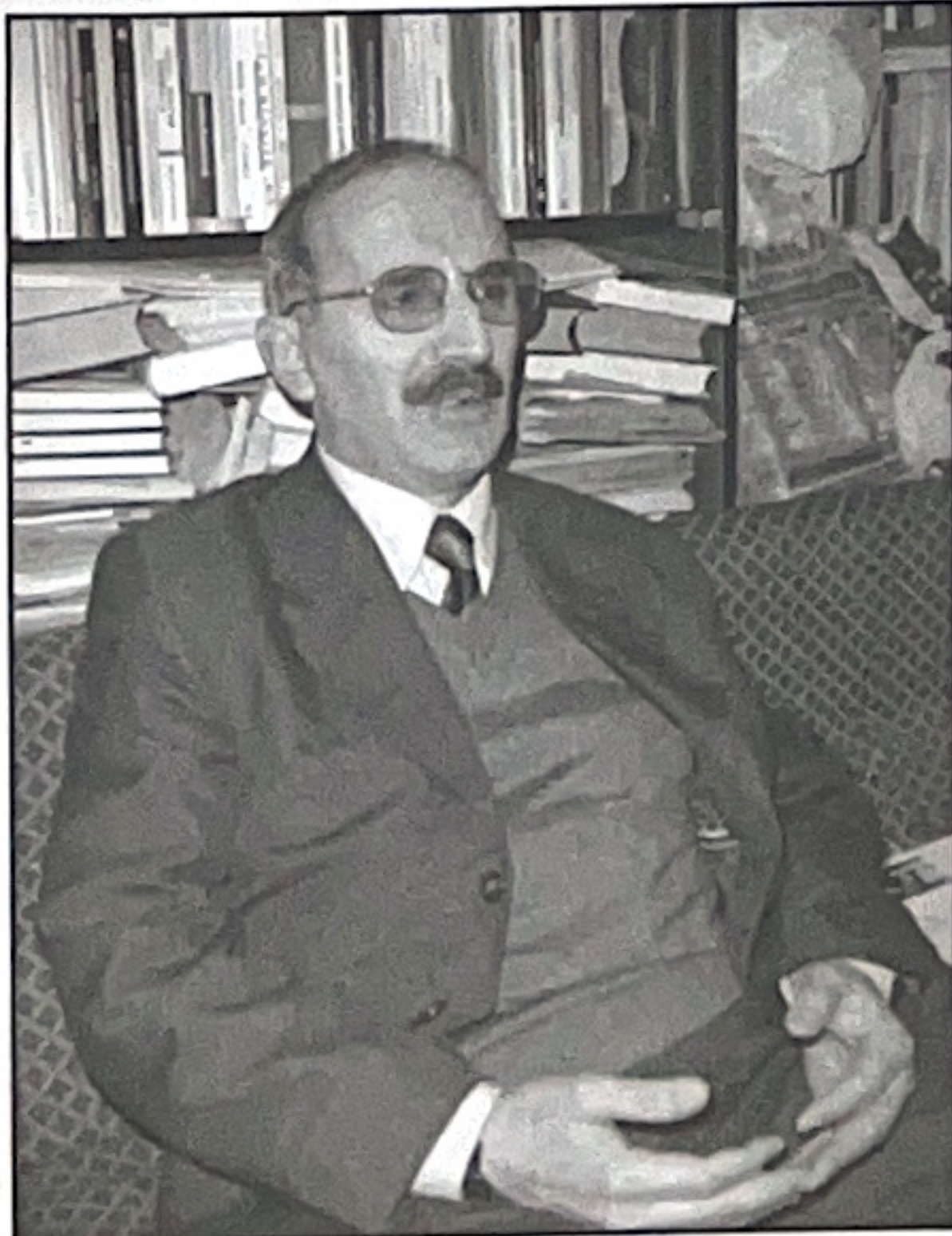
Radyoda ve televizyonda maçları dinliyor ve izliyorlar. Spor sayfalarını zevkle okuyorlar, keyifle çaylarını yudumluyorlar. Evde hanımını ve hasta çocuğunu bırakıp statlara koşan insanların sayısı az değildir. Spor toto oynayanların, maç izlemek için kablolu tv alanların sayısı çoktur. Kahvedekilerin, kiraathanelerin, salonların maç izlemek için akşamları dolduğunu hepimiz biliyoruz. Statları dolduranların, para vererek takımlarını canla başla desteklediklerini gözlemliyoruz. Sabahın erken saatlerinde kuyruğa giren taraftarlar, bin bir çileye katlanarak, takımlarını desteklemek üzere stada akın ediyorlar. Takımlar maça çıkınca, hep bir ağızdan bağırarak onları teşvik ediyorlar. Kiminin sesi kısılıyor, kiminin avuçları patlıyor, kısaca gariban, fakir ve samimi insanlar, statlara yığınlar halinde geliyorlar.

Seyirci fedakar

Taraftar yağmur, çamur demeden deplasmana gidiyor, tuttuğu takımın maçına sanki kendi oynuyormuşçasına duygularına kapılarak, onlarla oynayıp coşuyor. Kendisini 12. futbolcu sanıyor, yeşil saha ile bütünleşiyor. Karşı takımın oyuncularını ve seyircilerini ısıkları ile, sözleri ile tahrik ediyor. Karşılıklı sloganlar atılıyor, bağırışmalar hatta hakaretler oluyor. 30 yıl önce Sivas ve Kayseri kentlerinin takımları arasındaki maçta kavga olmuş, 40-45 kişi hayatını kaybetmişti. Bu tip arzu edilmeyen olayları onaylamak mümkün değil. Taraftarlara sükunet tavsiye edilmelidir. Kulüp başkanları, tahrik etmeyen, teskin edici demeçler vermemelidir. Taraftarlar, yanlarına bıçak, silah, kama gibi kesici-delici aletler almamalıdır.

Spor dalları bireysel ve toplumsal yönlüdür. Spor, kişilerde kolektif bilinç meydana getirerek psikolojik değişimlere yol açmaktadır. Taraftarların spor sayfalarını izledikleri ve tele vole programlarını zevkle takip ettikleri bilinmektedir. Taraftarların günlük performansını alınan galibiyet ve yenilgiler etkilemektedir. Taraftarlar, galip gelince deşarj olmak için şehir içi turlar atılmaktadır. Seyircilerin çoğunda, tuttuğu takımlarının başarılı olması onların problemlerini unutturup mutlu edebilir.

Tersi durumda ise saldırganlaşmaya yol açabilir. Takımın renkleri ve arması takım tutmada belirleyici özellikler taşıyabilir. Anne-baba, yakın akraba ve arkadaşlardan etkilene söz konusu olabilir.

Doç. Dr. Turgut Karabay (Solda); Kabil Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili Bölümü Öğrenci ve Öğretim üyeleriyle (altta)

Şöhreti hızla artan tatlı

ERZURUM KADAYIF DOLMASI

rak bilinen çeşidi ise, içi cevizli olarak sarılıp yumurtaya bulanarak tavada kızartılıp, sonra şerbetlenerek, tüketilmesidir, diyor Prof. Dr. Songül Çakmakçı.

masının tazeliği açısından dezavantajdır. Kadayif dolmasını taze olarak tüketilmesi gerekmektedir."

Ramazan'da 10 ton satılıyor

Erzurum'da kadayif dolması denilince, akla ilk olarak Ramazan ayı gelmektedir. Erzurum'da Kadayif dolması bir iftar sofrası düşünülemez. Ramazan ayı boyunca hemen hemen her iftarın tatlısı kadayif dolmasıdır.

İftar vakti yaklaşınca Erzurumlu ev hanımları iftar hazırlıklarına girerler. Bir taraftan et yemekleri, bir taraftan çorbalar, bir yandan hamur işleri bir taraftan da kadayif dolması hazırlanır. İftarda kadayif dolmasının olduğunu gören erkekler ve misafirler, hemen hemen her gün yedikleri halde, yine de bir kere daha tatmak için, heyecanla iftar vaktini beklerler.

Ramazan ayında ortalama on ton kadayif tüketilen Erzurum'da kadayif dolması tüketimi yılın diğer aylarında da oldukça yaygın. Özellikle kış aylarında enerji vermesi nedeniyle günlük gıda tüketimi arasında vaz geçilmezlerin başında yer alıyor.

Kadayif dolması sadece evlerde yaygın olarak tüketilmiyor aynı zamanda şehirdeki tüm lokantaların olduğu gibi Palandöken Kış Turizm Merkezi'ndeki otellerin de popüler tatlıları arasında seçkin yerini alıyor.

Başının da ilgi göstermesi üzerine, kadayif dolması, bir tatlı türü olarak Türkiye'de ve hatta yurtdışında da tanınmaya başlandı. Ürettikleri kadayif dolmalarının yüzde 80'nini Türkiye içine sattıklarını ifade eden Ünlü Kadayif Dolması Ustası Muammer Usta, "Kadayif dolması siparişlerini şimdiye kadar yurtdışından alabiliyoruz. Sipariş gelmesine rağmen yurtdışına gönderemiyoruz, çünkü gıda maddeleri gümrüklerde açılıyor. Bu da, kadayif dol-

İnternet'ten sipariş verebilirsiniz

Muammer Usta, yurt içinde her noktaya kadayif gönderebildiklerini de belirterek, "Eğer, Erzurum Kadayif Dolması'nın tadına bakmak isterse okuyucularımız 'bilgi@kadayifcimuummerusta.com' adresine girerek, siparişlerini verilebilir. En kısa yoldan siparişlerini kendilerine ulaştırabilme imkanına sahibiz" açıklamasını da yaptı.

Rasim
TURHANA

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Songül ÇAKMAKÇI, Erzurum'un ünlü tatlısı kadayif dolmasının öyküsünü şöyle anlatıyor: Kadayif Dolması, tel kadayıfı, tel kadayıf standardında elenmiş buğday ununa, içme suyu katılması ile hazırlanan hamurun, tekniğine uygun olarak dökülüp pişirilmesi veya yufka haline getirilip kesilmesi ve gerektiğinde kızartılması suretiyle elde edilen bir yarı mamuldür"

Sultanların da gözdesi

Çakmakçı, Türklerin unlu mamulleri çok sevdiklerini dolayısıyla her mutfağın malzeme açısından zenginlik arz ettiğini, bu malzemelerden ikisinin de kadayif ve baklava olduğunu belirtiyor.

Selçuklu ve Anadolu Beylikleri zamanında imaretler ve evlerinde verilen yemeklerin listesinde kadayıfın da bulunduğu, "Berayı Hassa" adındaki mutfağ defterlerindeki kayıtlardan görülüyor. Çakmakçı, bu devirlerde Osmanlı Sultanlarının tercihleri arasında kadayıfın bulunduğunu da kaydediyor. Bu bilgilerden yola çıkıldığında kadayıfın tarihçesinin çok eskilere dayandığı anlaşıyor.

Tel kadayıfın Erzurum'da "kadayif dolması" ola-

Erzurum'a dışardan gelenler mutlaka Kadayif Dolması ve Çağ Kebap'ın tadına bakıyorlar. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ali Müfit Görtuna, Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu ve Erzurum'u ziyaret eden sanatçılar şehrin bu iki ünlü yemeğinin diğer kentlerde de yaygınlaştırılmasını istiyor.

KADAYIF DOLMASININ TARİFİ VE MALZEMELERİ

Malzemeleri:

- 750 gr. kadayif
- 2 su bardağı ceviz içi
- 6 adet yumurta
- 2 su bardağı su
- 4 su bardağı şeker ve
- kızartmak için sıvı yağ

Hazırlanışı:

Su ve şekeri karıştırarak kaynatıp, şerbet yapın. Kadayifın içine çekilmiş olan cevizleri koyun ve yaprak sarma şeklinde sarın. Kırdığınız yumurtalara batırın ve yağda kızartın. Servis tabağına alın, soğuk şerbeti dökün. Soğuduktan sonra servise hazırdır.

